

Ігор Чоботько

старший викладач

*кафедри фізичного виховання та
тактико-спеціальної підготовки*

Віктор Рожеченко

*викладач кафедри фізичного виховання
та тактико-спеціальної підготовки*

*Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ*

(м. Дніпро, Україна)

ГЕНДЕРНІ АСПЕКТИ У СПОРТІ: ЗВІДКИ МИ ПОЧИНАЄМО І ЩО МОЖЕМО ДОСЯГТИ

Chobotko Ihor. Rozhechenko Viktor. Gender aspects in sport: where we start and what we can achieve

Key words: gender, sport, start, achieve, change

У нашій країні дослідження гендерних аспектів у сфері фізичного виховання та спорту не мають такого рівня активності, що спостерігається в західних регіонах. Переважно вітчизняні вчені у своїх роботах часто не вдаються до розгляду цих питань. Ця проблема має глобальний характер, але водночас має відмінності у різних країнах. У деяких країнах жінки досі борються за свої політичні права, в інших же гендерні проблеми існують у певних сферах, зокрема, у спорті [1].

За останні роки спостерігається значний прогрес у сфері прав жінок, однак гендерна нерівність залишається актуальною проблемою, особливо для жінок-спортсменок. Ця ситуація має відбиток не лише у спорті, а й у багатьох інших сферах соціального життя.

Початкова точка розгляду цього питання полягає у тому, що жінки часто не мають такого фізичного потенціалу, як чоловіки. Тому вони відчутно представлені у чоловічих видів спорту, де їм накладаються високі вимоги до досягнення та удосконалення своїх професійних навичок. Наприклад, жінки проявляють кращу гнучкість порівняно з чоловіками, що зумовлено особливостями їх анатомії та фізіології, і вони часто перевершують чоловіків у координації рухів, що пояснюється більшою швидкістю та спритністю рухів, яка досягається завдяки використанню дрібних м'язових груп [2].

Додатково до вищезазначеного, важливо враховувати, що гендерні нерівності у спорті також постають через культурні уявлення та стереотипи, які часто домінують у суспільстві. Наприклад, існує переконання, що деякі види спорту є "непристойними" для жінок, або ж їм важко знайти підтримку та фінансування для відповідної підготовки і участі у змаганнях.

У багатьох випадках, жінки можуть стикатися з обмеженим доступом до спортивних ресурсів, таких як тренерський персонал, фінансування, або відсутність відповідної інфраструктури. Це створює серйозні перешкоди для розвитку їхнього потенціалу у спорті.

Нарешті, важливо враховувати, що гендерні проблеми у спорті мають далекосяжні наслідки для самооцінки та психологічного благополуччя жінок. Наприклад, почуття недооціненості або невпевненості можуть стримувати їх від активної участі в спорті та зменшувати їхні можливості для досягнення успіху.

Розв'язання гендерних проблем у спорті вимагає комплексного підходу, що включає в себе освіту, вирішення структурних нерівностей, підтримку та мотивацію з боку уряду, спортивних організацій та громадськості, а також зміну культурних стереотипів і уявлень про роль жінок у спорті [3, 4].

Враховуючи вищезазначені аспекти, можна виділити важливу роль жінок у спорті:

- рівність, яка сприяє підтримці та зміцненню статевої рівності та боротьбі зі стереотипами;
- натхнення, яке надають майстри спорту для багатьох новачків, стимулюючи їх до досягнень;
- здоров'я, оскільки спорт сприяє здоровому способу життя, а активна участь жінок у спорті сприяє підвищенню рівня фізичної активності у суспільстві;
- гендерна рівність, яка допомагає зменшити гендерні нерівності та покращити становище жінок у світі.

Пропагування успіхів видатних спортсменок, таких як Ольга Лящук, може сприяти зміні уявлень про спорт як виключно чоловічу сферу. Наприклад, перемога Ольги на змаганнях The Shaw Classic 2023 і здобуття неозначеного титулу найсильнішої жінки світу є відмінним прикладом жінки, яка досягла вражаючих результатів у спорті, що традиційно вважався чоловічим. Незважаючи на існуючі стереотипи, які намагалися обмежити участь жінок у спорті через те, що вони були розроблені переважно для чоловіків, Ольга демонструє високий рівень досягнень і визнання в цій галузі [5].

Це свідчить про те, що жінки можуть бути успішними у будь-якому виді спорту, незважаючи на попередні стереотипи та обмеження. Розвиток жіночого спорту, незважаючи на перешкоди, які існували в минулому через відсутність відповідної підтримки та інтересу, стає все більш актуальним у сучасному світі. У цьому контексті продовження підтримки та популяризації успіхів жіночого спорту стає ключовим кроком у напрямку досягнення гендерної рівності у спорті.

Список використаних джерел:

1. Жаровська І.М. Гендерні аспекти у спорті: проблеми правового регулювання. *Науковий вісник Ужгородського Національного Університету*, 2023. С. 83.
2. Чоботько М.А. Гендерні відмінності співробітників Національної поліції у вивченні рукопашного бою. *Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Сучасні проблеми забезпечення національної безпеки держави»*, Київ, 2020. С. 346.
3. Чоботько І.І. Особливості фізичного виховання здобувачів вищої освіти та способи його вдосконалення у сучасних реаліях *Міжнародний науково-практичний круглий стіл «Службово-бойова підготовка як основа професійної діяльності поліцейських»*, 30 листопада 2023 р. 2023. С. 157-159.
4. Скрипченко І.Т., Скрипченко О.Т. Питання гендерної рівності у спорті в діяльності Міжнародного Олімпійського Комітету. *Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків в Україні: сучасні досягнення та перспективи*: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., присвяченій 25-й річниці з дня прийняття Конституції України та 30-й річниці проголошення незалежності України (м. Дніпро, 10-11 червня 2021 р.). - Дніпро : ДДУВС, 2021. - с.86-88
5. Чоботько І.І. Роль спеціальної фізичної підготовки в діяльності правоохоронця. *Міжнародний форум «З проблем фізичного виховання та здоров'я молоді у сучасному освітньому середовищі»*, 18 травня 2023 р.м.Дніпро: ДДУВС, 2023. С. 246-248.

Євгеній Караван

асистент кафедри фізичної культури та спорту

Олексій Воробйов

старший викладач кафедри фізичної культури та спорту,

Ігор Зачепило

асистент кафедри фізичної культури та спорту,

(Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», м. Полтава, Україна)

ЖІНКИ – АРБІТРИ В УКРАЇНСЬКОМУ ФУТБОЛІ

Karavan Evgeny, Vorobyov Oleksiy, Zachepilo Ihor. Women are referees in ukrainian football.

Key words: female referees, football

Коли мова заходить про спорт, перший номер – за популярністю, медійністю, доступністю – найчастіше належить футболу. Цього не скажеш про першість у гендерній рівності, про яку в цьому виді спорту задумалися лише останніми роками. І те, що задумалися, – це вже оптимістичний крок. Участь жінок у футболі розширюється не лише в ролі гравців, тренерів та управлінців, але й у сфері суддівства. В Україні також спостерігається зростання кількості жінок-арбітрів у футболі.

Сьогоднішній прогрес видається особливо цінним, якщо згадати, що навіть в Англії, країні з давніми футбольними традиціями, пів століття – з